

Overdracht College-Raad

Datum 1 februari 2018

onderwerp   Shelter City Zwolle
portefeuillehouder   Jan Brink
informant   Boer - Boekhorst, Marijke de (2073)
medeopstellers
afdeling   Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen   Voorstel: beslisnota Shelter City Zwolle

Voorgesteld besluit raad

1. in te stemmen met het opnieuw uitvoeren van de pilot Shelter City Zwolle, en;
2. de kosten hiervoor van maximaal € 18.000,- te dekken uit de reserve incidentele besteding.

Beslisnota voor de raad

Datum 31 januari 2018

Openbaar

Onderwerp Shelter City Zwolle
Versienummer 1

Portefeuillehouder Jan Brink
Informant Marijke de Boer – Boekhorst
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon (038) 498 2073
Email MTC.de.Boer-Boekhorst@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. in te stemmen met het opnieuw uitvoeren van de pilot Shelter City Zwolle, en;
2. de kosten hiervoor van maximaal € 18.000,- te dekken uit de reserve incidentele besteding.

Datum 31 januari 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 13 maart 2017 heeft uw raad besloten om in te stemmen met deelname aan het programma Shelter City 2017 naar aanleiding van de in november 2015 unaniem aangenomen motie 'Zwolle komt op voor mensen die zich inzetten voor mensenrechten' (2015-11-13M-31).

Mensenrechten zijn rechten die ieder mens toekomen, waar ook ter wereld. Mensenrechten zijn er om mensen te beschermen tegen de macht van de staat en moeten ervoor zorgen dat iedereen kan leven in menselijke waardigheid. Het college staat positief tegenover het Shelter City-programma, omdat Zwolle een gastvrije stad wil zijn die opkomt voor mensen die zich inzetten voor mensenrechten; in eigen stad en daarbuiten. Er bestaat een groot maatschappelijk en politiek draagvlak.

Shelter City is een landelijk netwerk van Justice and Peace Nederland in samenwerking met Nederlandse steden en met het ministerie van Buitenlandse Zaken om mensenrechtenverdedigers te beschermen. Mensenrechtenverdedigers komen op voor hun eigen rechten en die van anderen. Dat is een moeizame en risicovolle strijd; zij worden monddood gemaakt, gearresteerd, gemarteld en soms verdwijnen zij. Wanneer mensenrechtenverdedigers vanwege hun werk ernstig worden bedreigd, komen zij in aanmerking voor een verblijf van drie maanden in een van de Nederlandse Shelter Cities. Deze periode is gebaseerd op de maximale duur van 90 dagen van het visum.

In 2017 is gestart met een pilot waarin tijdelijk opvang is geboden aan een mensenrechtenverdediger uit Somalië. In deze pilot van Shelter City Zwolle heeft het college een faciliterende en coördinerende rol gehad. De pilot is uitgevoerd door Windesheim Honours College. Op basis van deze pilot zou een evaluatie plaatsvinden op basis waarvan mogelijk een voorstel tot voortzetting van Shelter City Zwolle aan uw raad zou worden voorgelegd. De mensenrechtenverdediger is afgelopen december teruggekeerd naar Somalië.

Hoewel deze Somalische mensenrechtenverdediger door de zware selectie van Shelter City door Justice and Peace Nederland is gekomen, bleek tijdens zijn verblijf in Zwolle dat hij onvoldoende interesse in het programma liet zien. De mogelijkheden van Shelter City Zwolle zijn daarmee helaas niet volledig benut. De opgedane ervaring met de opvang van de Somalische mensenrechtenverdediger blijkt niet representatief te zijn binnen het landelijke Shelter City-programma. De tien Nederlandse shelter cities hebben de afgelopen jaren inmiddels 56 mensenrechtenverdedigers uit 34 landen zoals journalisten, gemeenschapsleiders, advocaten, kunstenaars en wetenschappers die mensenrechtenschendingen in hun thuisland bestrijden, succesvol tijdelijke opvang, training en veiligheid geboden. Het college stelt voor de pilot opnieuw uit te voeren met een tweede mensenrechtenverdediger en de evaluatie te baseren op de ervaringen met de tijdelijke opvang van beide mensenrechtenverdedigers.

Beoogd effect

Het beoogd effect is het opnieuw uitvoeren van de pilot Shelter City Zwolle met de opvang van een tweede mensenrechtenverdediger voor een periode van drie maanden in 2018.

Datum 31 januari 2018

Argumenten

1.1 Zwolle komt op voor mensen die zich inzetten voor mensenrechten.

'Zwolle komt op voor mensen die zich inzetten voor mensenrechten' was de titel van de motie in 2015 en het belangrijkste argument voor Shelter City Zwolle. We doen dit door opvang in eigen stad. Shelter City Zwolle werkt echter elders door; na terugkeer kan de mensenrechtenverdediger zijn of haar werk (nog) krachtiger voortzetten in het thuisland.

1.2 Shelter City Zwolle heeft potentie.

Voor de tijdelijke opvang van de eerste mensenrechtenverdediger is er veel werk verzet door de stuur- en de werkgroep. Zo is er tijdelijke huisvesting gevonden, er zijn afspraken gemaakt over de begeleiding en er was (Engelstalige) medische en psychologische zorg voorhanden. Door de ervaring met de opvang van de eerste mensenrechtenverdediger in de pilot is Shelter City Zwolle onvoldoende uit de verf gekomen. Met Justice and Peace Nederland, Windesheim Honours College beschouwt het college deze ervaring als een incident. We zien potentie in Shelter City Zwolle. Shelter City Zwolle is met relatief geringe inspanning klaar voor het opvangen van een tweede mensenrechtenverdediger in onze stad waar hij of zij wél in vrijheid kan spreken.

2.1 De reserve incidentele besteding is de meest logische bron.

De kosten van de tijdelijke opvang van een tweede mensenrechtenverdediger in 2018 bedragen voor gemeente Zwolle maximaal € 18.000,-. Te denken valt aan kosten voor huisvesting, levensonderhoud en ondersteuning door Windesheim Honours College. Omdat de opvang van internationale mensenrechtenverdedigers geen primaire gemeentelijke taak betreft, zijn er vooralsnog geen structurele middelen gereserveerd. De opvang van de eerste mensenrechtenverdediger is gefinancierd vanuit de reserve incidentele besteding 2017. We stellen dezelfde financieringswijze voor het opnieuw uitvoeren van de pilot voor.

Risico's

In de beslisnota voor de raad voor Shelter City Zwolle 2017 van 13 maart 2017 waarin de pilot voor de tijdelijke opvang van de eerste mensenrechtenverdediger werd voorgesteld zijn twee mogelijke gevolgen van de situatie van een internationale mensenrechtenverdediger beschreven. Dit zijn medische/psychologische zorg en een verlengde duur van het verblijf door een onveilige situatie in het thuisland. Een risico is dat de kosten hiervan het budget overschrijden. Dit risico is door deelname aan het Noodfonds van Justice and Peace reeds ondervangen.

Financiën

De lokale kosten bedragen maximaal € 18.000,-. Naast de lokale kosten voor rekening van onze gemeente, financiert Justice and Peace € 10.000,- voor de tijdelijke opvang van iedere mensenrechtenverdediger in de Nederlandse Shelter Cities.

Communicatie

Communicatie vanuit de gemeente Zwolle: niet van toepassing. Windesheim Honours College verzorgt de communicatie over de uitvoering van de pilot.

Datum 31 januari 2018

Vervolg

Bij overeenkomstige besluitvorming door uw raad, zal het college bij Justice and Peace kenbaar maken dat Zwolle bereid en klaar is een tweede mensenrechtenverdediger te ontvangen. De verwachting is dan dat de mensenrechtenverdediger in de tweede helft van 2018 in Zwolle zal arriveren en na drie maanden weer zal terugkeren naar het thuisland.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris